

Олександр Величко, Людмила Величко

## Матричні структури в управлінні якістю освітньої та наукової діяльності українських університетів

Протягом останніх років відбувся значний прогрес у наданні українським вишам статусу академічної автономії. Однак значна частина університетів і дотепер залишаються установами з пострадянським бюрократичним типом організації управління. Унаслідок підтримується громіздка і складна система контролю над поточною діяльністю, яка вимагає від науково-педагогічних працівників не стільки ефективної праці, скільки дотримання набору правил і процедур. Метою дослідження є пошук можливостей ефективного використання сучасними університетами гнучких матричних структур управління при формуванні власних внутрішніх систем забезпечення якості. Узагальнено загрози від бюрократизації управління для конкурентоспроможності сучасного закладу вищої освіти на ринку освітніх, наукових та консультаційних послуг. Знайшла подальший розвиток концепція та методологія дебіюрократизації системи якості вищої освіти на засадах процесного підходу теорії менеджменту та раціоналістичної логістики. Удосконалено механізм менеджменту якості на операційному рівні університету через інтегрування сегментоорієнтованого підходу, системи грейдингу та матричної організації регулювання процесів. Запропоновано шляхи використання матричних структур на середньому та низовому рівнях управління університетом. Наведено авторські рекомендації щодо рейтингового оцінювання роботи кафедр та їх сегментоорієнтованої структурної організації. Розроблено та перевірено в практичних умовах модель матричної структури управління якістю виконання тимчасового дослідницького проекту університету в умовах державного замовлення.

**Ключові слова:** вища освіта, бюрократизм, структури управління, гнучкість, ефективність, система якості.

**Класифікація JEL:** I28, M12.



Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.

Александр Величко, Людмила Величко

## Матричные структуры в управлении качеством образовательной и научной деятельности украинских университетов

В последние годы произошел значительный прогресс в предоставлении украинским вузам статуса академической автономии. Однако значительная часть университетов до сих пор остаются учреждениями с постсоветским бюрократическим типом организации управления. В результате поддерживается громоздкая и сложная система контроля над текущей деятельностью, которая требует от научно-педагогических работников не столько эффективной работы, сколько соблюдения набора правил и процедур. Целью исследования является поиск возможностей эффективного использования современными университетами гибких матричных структур управления при формировании собственных внутренних систем обеспечения качества. Обобщены угрозы от бюрократизации управления для конкурентоспособности современного вуза на рынке образовательных, научных и консультационных услуг. Получила дальнейшее развитие концепция и методология дебиюрократизации системы качества высшего образования на основе процессного подхода теории менеджмента и рационалистической логистики. Усовершенствован механизм менеджмента качества на операционном уровне университета через интеграцию сегментоориентированого подхода, системы грейдинга и матричной организации регулирования процессов. Предложены пути использования матричных структур на среднем и нижнем уровнях управления университетом. Приведены авторские рекомендации относительно рейтинговой оценки работы кафедр и их сегментоориентированой структурной организации. Разработана и проверена в практических условиях модель матричной структуры управления качеством выполнения временного исследовательского проекта университета в условиях государственного заказа.

**Ключевые слова:** высшее образование, бюрократизм, структуры управления, гибкость, эффективность, система качества.

**Классификация JEL:** I28, M12.